

Bruselj, 24. november 2025
(OR. en)

Medinstitucionalna zadeva:
2023/0124 (COD)

12331/25
ADD 1

MI 605
ENT 149
ENV 786
CHIMIE 76
IND 321
CONSOM 159
SAN 530
CODEC 1183

OSNUTEK UTEMELJITVE SVETA

Zadeva: Stališče Sveta v prvi obravnavi z namenom sprejetja UREDBE
EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA o detergentih in površinsko
aktivnih snoveh ter razveljavitvi Uredbe (ES) št. 648/2004
– osnutek utemeljitve Sveta

I. UVOD

1. Komisija je 28. aprila 2023 sprejela predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o detergentih in površinsko aktivnih snoveh, spremembi Uredbe (EU) 2019/1020 in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 648/2004.¹
2. Predlog temelji na členu 114 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU).
3. Odbor Evropskega parlamenta za okolje, javno zdravje in varnost hrane (ENVI) je 14. junija 2023 za poročevalko za ta predlog imenoval Manuelo Ripa (Greens, DE). Odbor Evropskega parlamenta za notranji trg in varstvo potrošnikov (IMCO) je mnenje o predlogu dal 24. januarja 2024. Odbor za industrijo, raziskave in energetiko je sklenil, da mnenja ne bo dal. Odbor ENVI je 14. februarja 2024 glasoval o končnem poročilu o predlogu, ki je bil na plenarnem zasedanju 27. februarja 2024 sprejet kot stališče Parlamenta v prvi obravnavi. Odbor Evropskega parlamenta za okolje, javno zdravje in varnost hrane (ENVI) je z začetkom novega zakonodajnega cikla za poročevalko za ta dosje imenoval Majdouline Sbai (Greens, FR).
4. Evropski ekonomsko-socialni odbor je mnenje o predlogu dal 12. julija 2023².
5. Delovna skupina za tehnično usklajevanje (nevarne snovi – kemikalije) je predlog začela preučevati 16. maja 2023 med švedskim predsedovanjem. Od takrat je bilo med španskim, belgijskim, madžarskim in poljskim predsedovanjem še 14 sej delovne skupine.

¹ ST 8904/23 + ADD 1–7.

² ST 12179/23.

6. Po preučitvi besedila v sklopih med belgijskim predsedovanjem je Odbor stalnih predstavnikov 14. junija 2024 sprejel mandat Sveta.
7. Medinstitucionalna pogajanja so se začela s prvim trialogom 28. januarja 2025 med poljskim predsedovanjem. Drugi in tretji trialog sta potekala 6. maja 2025 oziroma 10. junija 2025. Na zadnjem trialogu 10. junija 2025 sta sozakonodajalca dosegla začasni dogovor.
8. Odbor Evropskega parlamenta ENVI je 15. julija 2025 glasoval za dogovorjeno besedilo. Predsednik odbora ENVI je nato predsedstvu poslal pismo, v katerem je navedel, da bo, če bo Svet svoje stališče sprejel v prvi obravnavi v skladu z doseženim splošnim začasnim dogovorom, na plenarnem zasedanju priporočil, naj Parlament v drugi obravnavi sprejme stališče Sveta, potem ko ga bo pregledala pravnolingvistična služba.

II. CILJ

9. Splošni cilj predloga je poenostaviti in posodobiti pravni okvir, s katerim morajo biti skladni detergenti, da bi lahko bili dani na trg Unije in bili tam sproščeni v prosti promet, ustvariti pravno podlago za nove inovativne izdelke, kot so detergenti, ki vsebujejo mikroorganizme, spodbujati trajnostne nove prakse, kot je prodaja detergentov za ponovno polnjenje, ter uvesti digitalno označevanje in digitalni potni list izdelka za detergente in površinsko aktivne snovi.

III. ANALIZA STALIŠČA SVETA V PRVI OBRAVNAVI

10. Stališče Sveta v prvi obravnavi vsebuje naslednje glavne elemente, o katerih sta sozakonodajalca dosegla dogovor:

11. Kar zadeva zahteve glede biorazgradljivosti, bi morala Komisija razviti merila biorazgradljivosti, najprej za polimerne filmske obloge, topne v vodi, ki se uporabljajo za kapsuliranje detergentov, in za vse polimere v takih filmskih oblogah, v drugi fazi pa za druge organske snovi, razen vode, ki se v detergentih uporabljajo v visoki koncentraciji, pri čemer predstavljajo vsaj 10 % izdelka. Za zagotovitev visoke ravni varstva okolja bi morala z uporabo postopnega in progresivnega pristopa oceniti tudi, ali je mogoče uvesti merila biorazgradljivosti za organske snovi, prisotne v koncentracijah, ki so nižje od 10 %, ali znižati tak prag. Za filmske obloge in polimere so določeni naslednji roki: za filmske obloge, ki se uporabljajo za kapsuliranje detergentov: tri leta (od datuma začetka veljavnosti nove uredbe o detergentih) za sprejetje delegiranih aktov in šest let za skladnost izdelkov z novimi zahtevami; za druge organske sestavine: pet let za sprejetje delegiranih aktov in osem let za skladnost izdelkov.
12. Kar zadeva fosfate in druge fosforjeve spojine, mora Komisija v dveh letih oceniti, ali je mogoče nadalje znižati mejne vrednosti za te sestavine v detergentih in razširiti obseg zajetih detergentov.
13. Poleg tega je Komisija zadolžena, da v okviru splošnega pregleda v sedmih letih oceni možnost strožje omejitve vsebnosti fosforja ali dodajanja omejitev vsebnosti fosforja za dodatne kategorije detergentov, da se preuči izvedljivost postopnega opuščanja fosforja, ob upoštevanju vpliva na okolje, razpoložljivosti alternativ in socialno-ekonomskega vpliva nadomestitve. Po potrebi bo tema ocenama priložila zakonodajne predloge.
14. Dajanje detergentov in površinsko aktivnih snovi, ki so bili testirani na živalih, v promet je prepovedano, vendar je dovoljena uporaba prej pridobljenih podatkov.

15. Kar zadeva sporočanje seznama sestavin, je bila za zagotovitev visoke ravni varovanja zdravja ljudi glede na široko razpoložljivost detergentov in površinsko aktivnih snovi ter veliko tveganje nenamerne zastrupitve, v besedilo vključena zahteva, da proizvajalci in po potrebi njihov uvoznik ali pooblaščen zastopnik pred dajanjem izdelkov na trg predložijo seznam sestavin za detergente in površinsko aktivne snovi, pri čemer uporabijo obstoječe komunikacijske kanale Evropske agencije za kemikalije.
16. Kar zadeva pooblaščenega zastopnika, so določbe te uredbe skladne s pristopom novega zakonodajnega okvira, hkrati pa razširjajo obveznosti pooblaščenega zastopnika proizvajalcev s sedežem zunaj EU, da se zagotovi, da imajo organi za nadzor trga na voljo vse informacije in dokumentacijo, potrebne za preverjanje skladnosti označevanja z zahtevami iz te uredbe.
17. Za začetek uporabe nove uredbe je bil določen datum 42 mesecev od začetka njene veljavnosti.

IV. SKLEP

18. V stališču Sveta v prvi obravnavi je v celoti upoštevan kompromis, ki sta ga v pogajanjih dosegla Evropski parlament in Svet ob pomoči Komisije.
19. Svet zato meni, da njegovo stališče v prvi obravnavi uravnoteženo odraža izid pogajanj in da bo z uredbo o detergentih in površinsko aktivnih snoveh, ko bo sprejeta, vzpostavljen sodoben in poenostavljen pravni okvir, s katerim morajo biti skladni detergenti, da bi lahko bili dani na trg Unije in bili tam sproščeni v prosti promet.